

Program

L. van Beethoven (1770–1827):

Koncert za klavir in orkester v Es-duru,
op. 73, »Imperator«
Allegro
Adagio un poco mosso
Rondo. Allegro

F. Mendelssohn-Bartholdy (1809–1847):

Simfonija št. 5 v D-duru/d-molu,
op. 107, »Reformacijska«
Andante – Allegro con fuoco
Allegro vivace
Andante
Koral: Ein' veste Burg ist unser Gott –
Andante con moto – Allegro vivace –
Allegro maestoso – Vivace

Napovedujemo

Sreda, 10. april 2019, ob 20.15
Mala dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
KOMBO C: Petelin iz Noznega,
predstavitel novega albuma
Izredni koncerti

Torek, 7. maj – torek, 18. junij 2019
Frančiškanski samostan Kostanjevica v Novi Gorici
Glasba z vrtov sv. Frančiška
XXV. koncertna sezona

Ponedeljek, 20. maj 2019, ob 20.15
Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
Sklepni koncert 38. koncertne sezone:
Komorni orkester Franz Liszt iz Budimpešte
Gottlieb Wallisch, klavir
Hartmut Rohde, dirigent
Glasbeni abonma in izven

glasbeni**abonma.**

38. koncertna sezona
VII. koncert

Ponedeljek, 8. april 2019, ob 20.15

Orkester Mitteleuropa

Meta Fajdiga, *klavir*
Marco Guidarini, *dirigent*

Kulturni dom Nova Gorica
Bevkov trg 4, 5000 Nova Gorica

E: pr@kulturnidom-ng.si
W: www.kulturnidom-ng.si
T: +386 (0)5 335 40 13

Ludwig van Beethoven je bil revolucionar v vseh pogledih, predvsem pa je to lastnost gojil v svojem srcu. Njegova glasba je zarisala novo pot v glasbeni estetiki, slednje pa je vplivalo na obliko skladb, vsebino in nenazadnje na okus poslušalstva. Da bi lahko popolnoma cenili njegovo glasbo, je ključnega pomena pri tem poznavanje zgodovine, v kateri je živel. Pomembno je razumevanje takratnih političnih dogodkov, ki so prevevali Evropo, prinesli nov red in iz katerih se je kasneje razvila sodobna Evropa. Njegovo rojstno mesto Bonn je bilo majhno sofisticirano upravno središče, ki si ga je elektor Kölna in Münsterja izbral za svoj sedež znotraj Habsburške monarhije. Dunaj kot glavni center je bil precej oddaljen in Bonn, ki je bil rahlo konservativen na površju, je deloval svojeglavo, nemalokrat je namerno nasprotoval Dunaju. To vzdušje se je naselilo tudi v mladega skladatelja, ki je to kljubovalnost nosil v sebi. Hkrati je v tistem času potekala francoska revolucija in Beethoven je do Napoleona gojil veliko spoštovanje, čeprav se je zavedal njegovih šibkosti. Kljub temu pa njegov peti klavirski koncert s podnaslovom Imperator ni posvečen temu cesarju. Podnaslov je dobil, ker nakazuje veličino dela, ki je bohotno v svoji melodičnosti, veličastno v izpovednosti, sijajno v tehnični zahtevnosti in osupljivo v dramaturški napetosti. Peti klavirski koncert je njegov zaključni esej v tej vrsti. Več jih ni pisal, mogoče zaradi napredujoče naglušnosti in zaključevanja pianistične kariere. To je eno izmed najzahtevnejših del Beethovnovskega opusa. Liričnost, skrivnostnost in idiličnost do občudujoče briljantnosti gradijo grandioznost te izjemne mojstrovine, ki ob poslušanju vzbuja junaška občutja.

Felix Mendelssohn-Bartholdy je bil rojen v ugledni berlinski judovski družini v obdobju, ko je nemško družbo zaznamovalo postopno uveljavljanje enakopravnosti Judov. V primerjavi s svojimi sodobniki je imel Mendelssohn izjemne pogoje za oblikovanje v skladatelja. Premožna judovska bankirska družina je imela veliko posluha za umetnost, s katero so se tudi sicer Judje poskušali uveljaviti v družbi. Mendelssohn je bil nadarjen otrok, čigar talent lahko v zgodovini glasbe primerjamo z Mozartovim. Prvo simfonijo je napisal pri petnajstih letih. Peta, Reformacijska, ki je označena kot zadnja, je bila v resnici druga po vrsti. Napisal jo je leta 1829, v letu, ko je začel pisati Škotsko in leto zatem, v 1830, še Italijansko. Simfonija, označena kot druga, Slavospjev, pa je iz leta 1840. Napisal je tudi 12 simfonij za godala in vrsto impresivnih uverturnih koncertnih skladb, ki so samostojna koncertantna dela, kot sta Hebridi in Sen kresne noči. Njegova dela kažejo na posebno naravnost v svet romantične izpovednosti, ki je blizu slikanju določenega vzdušja ali občutja. Mendelssohn je mojster ilustrativne glasbe, ki pa je bil pri ustvarjanju vedno podvržen iskanju ideala v klasicistični formi. Njegove simfonije imajo programske naslove, vendar si z njimi ni prizadeval izpolniti programskega

okvira. Reformacijska simfonija ima določene religiozne konotacije, ki so najjasneje izražene v četrtem stavku. Skladbo je napisal za praznovanje obletnice protestantske veroizpovedi na zborovanju v Augsburgu, ki jo je reformator dr. Martin Luther leta 1530 prebral cesarju Karlu IV. V finale te simfonije pride Medelssohn brez premora. Zadnji stavek začne z luteranskim koralom Ein Feste Burg. Finale je zapisan v sonatni obliki z drugo temo, ki je inverzija osrednje teme prvega stavka. V srednjem delu je kontrapunktičen razvojni odsek, ki obravnava drugi verz tega koral v cantusu firmusu. Na koncu, v bleščeči kodi, postavi Mendelssohn koral v vse glasove in tako se simfonija zaključí razkošno z povišeno mogočnostjo.

Orkester Mitteleuropa je simfonični orkester, ki združuje okrog 50 profesionalnih orkestrašev in deluje kot avtonomna organizacija s sedežem v Palmanovi. Njegovi začetki segajo v leto 2000, ko so občine in province Furlanije – Julijske krajine sprejele dogovor o ustanovitvi orkestra in ga institucionalizirale. Redno nastopa v Italiji in drugod po Evropi, v Tuniziji, Egiptu, Maroku, Turčiji ter je stalen gost Glasbenega bienala v Benetkah in Mittelfesta v Čedadu. Vodili so ga dirigenti mednarodnega slovesa, kot so Niksa Bareza, Dmitri Jurowski, Krzysztof Penderecki, Emilio Pomarico in Vram Tchiftchian. Z njim se predstavljajo ugledni koncertanti (Sergej Krilov, Ramin Bahrami, Louis Lortie, Pepe Romero, Daniel Müller-Schott, Karl Leister, Françoise de Clossey, Mauro Maur, Aleksander Gadžijev). Sodeluje v projektih z Zvezo regionalnih gledališč Furlanije – Julijske krajine, s katero izvajata ambiciozen program promocije glasbe. S konservatoriji in glasbenimi šolami regije ter z Agencijo za zdravstvo Italije pripravlja odmevne interdisciplinarne vsebine za socialno integracijo s pomočjo glasbe in drugih inovativnih dejavnosti, namenjenih mladostnikom. S tržaškim Konservatorijem sodeluje pri študiju dirigiranja. Od leta 2015 s pomočjo Zveze kreditnih bank FJK v Gledališču Gustavo Modena v Palmanovi izvaja lastno koncertno sezono.

Meta Fajdiga je študentka svetovno priznanega pianista in pedagoga Konstantina Scherbakova. V njegovem razredu na Visoki šoli za umetnost v Zürichu zaključuje že drugi, solistični magistrski iz klavirja. Glasbeno znanje je Meti najprej predala pedagoginja Helena Plesničar, temu je sledila diploma na Akademiji za glasbo v Ljubljani, v razredu Tatjane Ognjanovič. Glasbeno znanje je dodatno izpopolnjevala na mojstrskih tečajih pri mednarodno uveljavljenih pianistih. Leta 2016 je postala solistka fundacije OrpheumStiftung, ki mlade glasbenike povezuje z mednarodno priznanimi umetniki in orkestri in jim pomaga k mednarodni uveljavljenosti. Nastopila je na festivalu ArosaMusik Festival skupaj s švicarskim pianistom Oliverjem Schnyderjem. V okviru iste fundacije je leta 2016 gostovala na podelitvi nagrad AwardsNight žüriškega filmskega festivala. Za seboj ima vrsto

koncertov na odrih po Sloveniji, Italiji, Slovaški, Franciji in Švici. S Simfoničnim orkestrom Akademije za glasbo Ljubljana je dvakrat izvedla Lisztov Totentanz in prejela Prešernovo nagrado Akademije za glasbo. Leta 2015 je v St. Moritzu v Švici nastopila z orkestrom Salonorchester St. Moritz, v letu 2016 pa v Ljubljani s komornim orkestrom Alumni. Aktivna je na področju komorne igre. Mlada pianistka je trikratna zmagovalka državnega tekmovanja TEMSIG in lavreatka mednarodnih tekmovanj (Nikolai Rubinstein – Pariz, 2002, Aleksander Skrjabin – Pariz, 2010, Maria Yudina – Sankt Peterburg, 2011). Leta 2011 je prejela štipendijo Yamaha Music Foundation of Europe ter postala dobitnica posebne nagrade na mednarodnem tekmovanju Euroregione 2011 v Vidmu. V letu 2015 je nagradam dodala še 2. nagrado na tekmovanju Hug-Duttweiler (Zürich) in 1. nagrado na tekmovanju, ki ga organizira Marguerite Meister Stiftung (Zürich). Meto Fajdiga so na študijski poti podprle različne fundacije, med drugim tudi podjetje Krka in Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

Dirigent **Marco Guidarini** je postal eden izmed najvidnejših dirigentov svoje generacije. Njegov repertoar obsega več kot 70 opernih del in 200 orkestrskih skladb, pod katere se je podpisal kot dirigent. Najprej je diplomiral iz violončela na Konservatoriju v Genovi. Študij dirigiranja pa je zaključil na Visoki šoli za glasbo na Dunaju. Opravil je tudi diplomu iz primerjalne književnosti (Univerza v Genovi). Debitiral je z orkestrom Opéra de Lyon in na povabilo Johna Elliota Gardinerja postal njegov asistent pri izvedbah oper Falstaff in Le Comte Ory. Dirigiral je na odrih znamenite Metropolitanske opere v New Yorku, v Gledališču Scala v Milanu, Operi Sydney, Bolšoj teatru v Moskvi, Deutsche Oper v Berlinu in Staatsoper v Münchnu. Francija pa je njegova druga država. Med letoma 2001 in 2009 je bil umetniški vodja Filharmoničnega orkestra in orkestra Opernega gledališča v Nici. Je utemeljitelj in umetniški vodja festivala Les Rencontres Musicales de Puteaux, znotraj katerega je ustanovil Mednarodno tekmovanje solopetja Vincenzo Bellini. Redno dirigira vse najpomembnejše italijanske orkestre in gostuje po vsem svetu. Francija ga je odlikovala z zvezdo solidarnosti in medaljo Chevalier des Arts et des Lettres za literarne dosežke.

Metka Sulič